

करीमत्युत्ति गच्छतः SĀH. D. 41, 13. प्रदीप्तानेकविवाकृक्त्रिविधमशालिन् KATHĀS. 33, 155. UTTARĀ. 16, 16 (23, 3). मुखैः — व्योमगङ्गातरोत्फुल्लकेमान्धुहृदविधमैः KATHĀS. 14, 19, 29, 59. Çig. 6, 46, 7, 47. RĪĀA-TAR. 4, 172. विलासिनीविधमदत्तपत्नम् — केतकवर्कमन्यः — पाटयामास so v. a. als wäre es ein Ohrring RAGH. 6, 17. KUMĀRAS. 1, 4. विधमाभरणं भुवः RĪĀA-TAR. 2, 14. अविधमः कोपः so v. a. nicht erkünstelt ÇĀK. 60, 2, v. l. — h) Anmuth, Schönheit H. 1512. H. a. n. HALĀJ. 3, 27. VAIĀ. a. a. O. einer Person Spr. 2185. नवप्रणयः MĀLATIM. 153, 8. PRAB. 41, 1. गतिः RAGH. 8, 57. KUMĀRAS. 1, 34. वृत्तान्नाविधमकुम्भविधमकुरौ Spr. 2696. कृतप्रियादृष्टिविलासः KIR. 4, 3. कुसुमकृतस्मितचातुविधमा मालती KHANDOM. 52. BuĀG. P. 3, 13, 40. सविधमाङ्गवलना Spr. 3235. — i) in der Erotik die Zerstreuung eines verliebten Frauenzimmers, insbes. in Bezug auf die Toilette: चित्तवृत्त्यनवस्थानं प्रङ्गारादिधमो मतः BHARATA beim Schol. zu NALOD. 2, 55. विधमस्वरया काले भूषास्थानविपर्ययः DAÇAR. 2, 36. SĀH. D. 143. PRATĀPAR. 35, b, 9. H. 508. = कवः AK. 4, 1, 7, 31. TRIK. H. a. n. MED. HALĀJ. 1, 89. — 2) f. श्री hohes Alter ÇANDAR. im ÇKDR. — Vgl. चित्त°, दृष्टि°, पान° (auch Suçr. 2, 478, 11. 479, 8. ÇĀRĀG. SĀMĀ. 1, 7, 27), मति° (auch DAÇAR. 1, 5. Verz. d. Oxf. H. 81, a, 25).

विधमवती (von विधम) f. im PRAB. N. pr. der Dienerin des Mahāmoha 37, 9. fgg. nach dem Schol. so v. a. विधम (das als m. nicht passte) Irrthum.

विधमसूत्र n. Titel einer grammatischen Abhandlung des Hemakandra Verz. d. Oxf. H. 170, b, No. 380.

विधमार्क (विधम + अर्क) m. N. pr. eines Dāmara RĪĀA-TAR. 7, 58.

विधमिन् (von धम् mit वि) adj. sich hinundherbewegend: कुरिरितिरासविधमी KHANDOM. 56.

विधाज्ञ (1. धाञ् mit वि) (nom. विधाञ्) P. 3, 2, 177, Schol. 3, 2, 36, Schol. Vop. 3, 134. 1) adj. strahlend AK. 2, 6, 3, 2. RV. 10, 170, 4. fgg. — 2) m. angeblich N. pr. des Verfassers von RV. 10, 170, eines Sohnes des Sūrja, RV. ANUKR.: vgl. ÇĀRĀG. Br. 18, 5.

विधाज्ञ (von 1. धाञ् mit वि) m. N. pr. eines Fürsten HARIV. 1064. fgg. 1222. 1243. fgg. VP. 432 (विधाज्ञ fehlerhaft). — Vgl. वैधाज्ञ.

विधातृव्य (2. वि + धा°) n. Nebenbuhlerschaft, Feindschaft ÇAT. Br. 1, 1, 2, 21. 4, 4, 5, 3.

विधाति (von धम् mit वि) f. Irrthum, Wahn PRAB. 81, 5.

विधाष्टि (von 1. धाञ् mit वि) f. das in-Flammen-Gerathen: घृतस्य RV. 1, 127, 1. = विधेश D. zu Nir. 6, 8.

विधु m. als Synonym von राजन् MBH. 3, 12705. बभ्रु ed. Bomb.

विधेष (von धेष् mit वि) m. als Erklärung von विप्रमोह Schol. zu Āçv. Ça. 4, 2, 12.

विध्वतष्ट (2. वि-वन् + तष्ट) adj. von einem tüchtigen Meister gebildet im Sinne von wohlgeschaffen, vollkommen; Meisterstück: यं (इन्द्रं) मुकृतं धिषणे विध्वतष्टं घनं वृत्राणां जनयत् देवाः RV. 3, 49, 1. वृक्षः पत्नीर्नद्या विध्वतष्टाः 5, 42, 12. ययं राज्ञानमिषं जनाय विध्वतष्टं जनयथा 38, 4. विध्वतष्टे विद्वेषु प्रवाच्यो यं देवांसो ऽवस्था स विचर्षणिः 4, 36, 5.

1. विध्वन् (von 1. धू mit वि) so v. a. विधु. 1) adj. weit reichend, durchdringend: चित्रः प्रकीर्तो ऋजनिष्ठ विध्वः RV. 4, 113, 1. 190, 2. यो (धमिः) वि रेभद्विरतिर्भाति विध्वः 10, 3, 6. — 2) m. N. eines der drei

Rbhu (im Sinne von 2. विध्वन्) RV. 1, 161, 6. 4, 33, 3. 9. 34, 1. 36, 6. Rbhu, Açvin, Tvashṭar, Vibhvan 5, 46, 4.

2. विध्वन् (wie oben) adj. tüchtig, geschickt; Künstler, Meister: रथ इव बृकृती विध्वने (dat. für instr.) कृता RV. 6, 61, 13. विध्वना चिदास्य-पस्तरभ्यः (अर्च) 10, 76, 5, wo nach Analogie der übrigen Pāda विध्वन-शित् zu vermuthen ist.

विध्वान् (विध्वन् + सक्) adj. etwa die Reichen überbietend: रथि RV. 5, 10, 7. 9, 98, 1.

विमज्जाह्व (2. वि + मज्जन् - अह्व oder आ°) adj. des Markes und der Eingeweide beraubt: शरीर MBH. 3, 8716.

विमण्डल (2. वि + म°) n. ein Kreis, der die Bahn eines Planeten vorstellt, GAṆIT. GRAHAKĀRĪJĀDH. 2, Comm. GOLĀDHJ. GOLAB. 20, 13, Comm.

विमत् 1) adj. s. u. मन् mit वि. — 2) N. pr. eines Ortes an der Gomati R. GORR. 2, 73, 13.

1. विमति (von मन् mit वि) f. 1) eine abweichende Ansicht P. 1, 3, 47. Vop. 23, 41. mit loc. in Bezug auf SĀH. D. 6, 6. — 2) Abneigung R. 6, 7, 17.

2. विमति (2. वि + म°) adj. gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. कुर्वादि zu 4, 1, 151. 1) eine abweichende Ansicht habend. — 2) beschränkt, dumm. — Vgl. वैमत्य.

विमतिता (von 2. विमति) f. Beschränktheit, Dummheit Spr. 954.

विमतिर्मेन् (wie oben) m. nom. abstr. gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123.

विमतिविकीरण m. Bez. einer best. Vertiefung (समाधि) VJUTP. 19.

विमतिसमुद्घातिन् m. N. pr. eines Prinzen Lot. de la b. l. 12.

विमत्सर (2. वि + म°) adj. keinen Neid —, keine Missgunst —, keinen auf Selbstsucht beruhenden Unwillen an den Tag legend BHAG. 4, 22. MBH. 3, 12674. 15444. 12, 1469. 14, 2858. Spr. 4886. VP. bei Muir, ST. IV, 331. BuĀG. P. 1, 6, 27. 4, 8, 19. PAÑĀR. 4, 8, 27. BRAHMA-P. in LA. (III) 48, 19. Verz. d. Oxf. H. 9, b, 6. शत्रावपि MĀRK. P. 9, 7.

विमथितस् (von 1. मथ् mit वि) nom. ag. Würger, Zerfleischer ÇĀRĀG. Ça. 13, 3, 4.

विमर्द (2. वि + मर्) 1) adj. a) nüchtern geworden R. 5, 64, 4. PAÑĀT. 37, 22. fg. — b) brunstfrei: ein Elephant R. 7, 7, 12. Spr. 2547 (zugleich in der Bed. c). — c) von Hochmuth frei MBH. 7, 8204. HARIV. 2594. R. 4, 36, 3. Spr. 2547. BuĀG. P. 1, 6, 27. 10, 26, 12. 43, 26. 87, 35. MĀRK. P. 115, 4. — 2) m. N. pr. eines Schützlings der Götter; die Açvin verhalfen ihm zu einem Weibe; Liedverfasser von RV. 10, 20. fgg., Sohn Indra's oder Praçāpati's RV. ANUKR. RV. 1, 51, 3. 112, 19. 117, 20. 8, 9, 15. 10, 20, 10. 21, 1. fgg. 23, 7. 39, 7. 65, 12. AV. 4, 29, 4. pl. RV. 20, 23, 6.

विर्मध्य (2. वि + म°) n. Mitte: तमसः RV. 4, 31, 3. अघ्नः 10, 179, 2.

विर्मनस् (2. वि + म°) 1) adj. gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. = विच-नुम् TRIK. 3, 1, 17. a) mit durchdringendem Verstande begabt (nach Nir. 10, 26) RV. 10, 82, 2. — b) nicht verständig: कथा नूनं वा विर्मना उप-स्तवत् RV. 8, 75, 2. N. pr. nach SĀH. — c) ausser sich seiend, bestürzt, entmuthigt, niedergeschlagen AK. 3, 1, 8. H. 433. JĀĀ. 1, 273 (zerstreuten Geistes STENZLER). MBH. 3, 951. 2591. 4, 343. 5, 2184. 7058. 7, 5289. लभेन च न कृष्येत नालभे विर्मना भवेत् 14, 1278. R. 1, 66, 11. 2, 76, 14. R. GORR. 2, 9, 35. 46. 29, 29. 3, 20, 14. 5, 15, 59. UTTARĀ. 3, 11 (5, 9). KATHĀS. 6, 135. 18, 263. 19, 101. 42, 67. 45, 276. 53, 53. 56, 313. 59, 21. 63,